

Nr 83.

Av herr **Schlyter m. fl.**, om *anslag till resestipendier åt domare och domaraspiranter.*

1901 års riksdag anvisade på framställning av Kungl. Maj:t ett anslag å 6,000 kronor att användas till resestipendier åt ordinarie domare eller dem, som vid domstolarna beredde sig för domarkallet. Vid äskande av detta anslag åberopade Kungl. Maj:t en av riksdagens justitieombudsman den 9 november 1900 gjord framställning däri denne väckt förslag om beredande av möjlighet för domare och domaraspiranter att med stöd av statliga stipendier idka studier utomlands. Justitieombudsmannen framhöll i sin skrivelse, att det såväl för lagstiftningen som lagskipningen vore av värde att de, som ägnade sig åt domarkallet, bleve i tillfälle att se andra förhållanden än dem som rådde i det egna landet samt att kännedomen om rättsskipningens handhavande i andra länder kunde giva impulser för ett gagnande reformarbete i det egna landet.

Anslag till angivna ändamål utgick därefter under åren 1902—1915 med enahanda belopp. Vid 1920 års riksdag höjdes anslaget till 10,000 kronor men nedsattes påföljande år till 5,000 kronor. År 1922 äskade Kungl. Maj:t på grund av den statsfinansiella situationen icke något anslag till resestipendier åt domare och därefter har sådant anslag icke utgått.

Starka skäl föreligga att nu, då den finansiella situationen lättat, åter upptaga anslag till förutnämnda ändamål. Betydelsen för dem, som arbeta i rättsskipningens tjänst, att lära känna rättsförhållandena i främmande länder ligger i öppen dag. Särskilt starkt framträder behovet av en sådan kännedom vid denna tid, då den länge förberedda rättegångsreformen snart står inför sitt förverkligande. Den tilltänkta reformen uppbares av principen om domstolsförhandlingens koncentration och muntlighet. Ett genomförande av denna princip kommer att medföra en fullständig omläggning av förhandlingsmetoden i överdomstolarna och även innebära en grundlig omläggning av förfarandet i underrätterna. Sedan flera år tillbaka har i våra grannländer Danmark och Norge det muntliga processförfarandet genomförts. Studiebesök vid danska och norska domstolar skulle uppenbarligen vara av stor betydelse, då det gäller att i svensk rätt omplantera de moderna processuella principerna. Praktiska studier på ort och ställe av svenska domare skulle säkerligen bättre än något annat underlätta ett införande av muntligheten i vårt rättegångsväsende. Därest dylika studiebesök kunde komma till stånd, torde det ofta vara lämpligt att anordna dem på sådant sätt, att en större eller mindre grupp bereddes tillfälle att under gemensam ledning besöka grannländernas domstolar i olika instanser och där åhöra förhandlingarna, men även enskilda studiebesök borde naturligtvis kunna förekomma.

Under återopande av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen ville bevilja ett anslag å 10,000 kronor att enligt Kungl. Maj:ts närmare bestämmande användas till resestipendier åt domare och domaraspiranter.

Stockholm den 23 januari 1937.

K. Schlyter.

William Linder.

Tycho Colleen.
